

2022/2049(INI)

8.11.2022

OPINIA

Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia

dla Komisji Spraw Zagranicznych

w sprawie praw człowieka i demokracji na świecie oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie – sprawozdanie roczne za 2022 r. (2022/2049(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Robert Biedroń

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych, w szczególności jego zasady 2, 3, 11 i 17,
- uwzględniając Konwencję ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- uwzględniając międzynarodową Konwencję ONZ o prawach dziecka z 20 listopada 1989 r.,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania przyjęte na Czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet 15 września 1995 r. oraz rezultaty konferencji przeglądowych,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska) z 11 maja 2011 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z 7 lipca 2022 r. w sprawie wyroku Sądu Najwyższego USA znoszącego prawo do aborcji w Stanach Zjednoczonych oraz konieczności zagwarantowania kobietom prawa do aborcji i opieki zdrowotnej w UE¹,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych oraz komentarze ogólne Komitetu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych,
- uwzględniając program działań Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju oraz rezultaty jej konferencji przeglądowych,
- uwzględniając swoją rezolucję z 23 października 2020 r. w sprawie równouprawnienia płci w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE²,
- uwzględniając roczne sprawozdanie UE na temat praw człowieka i demokracji na świecie w 2021 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z 7 kwietnia 2022 r. w sprawie ochrony w UE dzieci i młodzieży uciekających przed wojną w Ukrainie³,
- uwzględniając swoją rezolucję z 5 maja 2022 r. w sprawie wpływu wojny w Ukrainie

¹ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0302.

² Dz.U. C 404 z 6.10.2021, s. 202.

³ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0120.

na kobiety⁴,

- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 25 listopada 2020 r. pt. „Trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci (GAP III) – Ambitny program na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych UE” (JOIN(2020)0017),
 - uwzględniając swoją rezolucję z 6 lipca 2022 r. w sprawie dyskryminacji intersekcjonalnej w Unii Europejskiej: sytuacja społeczno-gospodarcza kobiet pochodzących z Afryki, Bliskiego Wschodu, Ameryki Łacińskiej i Azji⁵,
- A. mając na uwadze, że równouprawnienie płci jest podstawową wartością UE; mając na uwadze, że prawo do równego traktowania i niedyskryminacji jest prawem podstawowym zapisanym w Traktatach i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) oraz że należy zapewnić jego pełne poszanowanie; mając na uwadze, że prawo człowieka do integralności jest wartością nadrzędną na mocy art. 3 Karty; mając na uwadze, że uwzględnianie problematyki płci i podejście międzysektorowe powinny być zatem wdrażane i włączane jako zasada horyzontalna do wszystkich działań i polityk UE;
- B. mając na uwadze, że równouprawnienie płci ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju wolnych i równych społeczeństw; mając na uwadze, że prawa człowieka przynależne kobietom, dziewczętom i osobom niebinarnym nadal nie są gwarantowane na całym świecie, a swoboda działania organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacji zajmujących się prawami kobiet, organizacji feministycznych i organizacji oddolnych, kurczy się w wielu krajach;
- C. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 i jego konsekwencje mają wyraźny związek z problematyką płci, ponieważ w różny sposób dotyczą kobiet i mężczyzn na całym świecie; mając na uwadze, że pandemia pogłębiła istniejące już strukturalne nierówności płci; mając na uwadze, że jej konsekwencje w nieproporcjonalnie duży sposób wpływają na życie osób ze słabszych grup społecznych, w tym kobiet, osób należących do mniejszości etnicznych, osób LGBTQIA+, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych, na przykład uniemożliwiając im dostęp do podstawowych usług zdrowotnych i opiekuńczych, w tym usług z zakresu zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych oraz wsparcia ofiar przemocy uwarunkowanej płcią;
- D. mając na uwadze, że od czasu pandemii przemoc wobec kobiet nasiliła się; mając na uwadze, że ponad 45 % kobiet zgłosiło, że one same lub znana im kobieta doświadczyły jakiejś formy przemocy od 2019 r., a 65 % kobiet poinformowało, że doświadczyło przemocy w swoim życiu; mając na uwadze, że w skali globalnej w ciągu ostatnich 12 miesięcy 245 mln kobiet i dziewcząt w wieku powyżej 15 roku życia było ofiarami przemocy seksualnej i/lub fizycznej ze strony partnera; mając na uwadze, że więcej niż 4 na 10 kobiet czuje się mniej bezpiecznie w przestrzeni publicznej niż wcześniej, a co druga kobieta nie czuje się bezpiecznie, spacerując samotnie po zmroku; mając na

⁴ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0206.

⁵ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0289.

uwadze, że 6 na 10 kobiet uważa, że molestowanie seksualne w przestrzeni publicznej nasiliło się;

- E. mając na uwadze, że na całym świecie trwa represyjny regres praw kobiet i osób LGBTIQ+;
- F. mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich doszło do godnego ubolewania regresu w dostępie kobiet do bezpiecznych i legalnych aborcji; mając na uwadze, że dostęp do zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych, w tym bezpiecznej i legalnej aborcji, to prawo podstawowe; mając na uwadze, że kryminalizacja, opóźnianie i odmowa dostępu do usług w dziedzinie zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych stanowi formę przemocy uwarunkowanej płcią; mając na uwadze, że te ograniczenia i zakazy nie prowadzą do zmniejszenia liczby aborcji, a jedynie zmuszają ludzi do podróżowania lub do uciekania się do niebezpiecznych aborcji, co sprawia, że osoby te mogą również stać się przedmiotem śledztwa lub postępowania karnego; mając na uwadze, że te ograniczenia i zakazy dotyczą osób, którym brakuje zasobów i informacji; mając na uwadze, że do niemal wszystkich przypadków śmierci wynikających z niebezpiecznych aborcji dochodzi w krajach, w których aborcja jest poważnie ograniczona; mając na uwadze, że 24 czerwca 2022 r. Sąd Najwyższy USA postanowił uchylić orzeczenie w sprawie *Roe przeciwko Wade*, kładąc kres federalnemu prawu konstytucyjnemu do aborcji, czym umożliwił poszczególnym stanom wprowadzenie zakazu aborcji w dowolnym momencie ciąży i otworzył możliwość całkowitego zakazu aborcji; mając na uwadze, że od tego czasu coraz więcej stanów w USA i państw na świecie postanowiło zakazać aborcji lub ograniczyć prawo do niej;
- G. mając na uwadze, że kobiety będące ofiarami uprzedzeń rasowych, kobiety ze środowisk o niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, kobiety z mniejszości, kobiety z niepełnosprawnościami, migrantki i osoby LGBTIQ+ są narażone na dodatkowe i wielokrotne naruszenia przysługujących im praw człowieka; mając na uwadze, że często ogranicza się im możliwość pełnego i skutecznego uczestnictwa w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym; mając na uwadze, że kobiety doświadczające dyskryminacji krzyżowej na całym świecie napotykają liczne przeszkody w dostępie do oficjalnego rynku pracy, co sprawia, że są one narażone na dyskryminację, ubóstwo, wyzysk ekonomiczny, wykluczenie społeczne i przemoc uwarunkowaną płcią, w tym molestowanie seksualne i złe traktowanie; mając na uwadze, że są one narażone na rasizm i dyskryminację w dostępie do opieki zdrowotnej, usług wsparcia dla ofiar przemocy i innych usług, co stanowi zaprzeczenie ich praw człowieka; mając na uwadze, że afrofobia, antycyganizm, antysemityzm i islamofobia to formy rasizmu rozpowszechnione na całym świecie;
- H. mając na uwadze, że na całym świecie religia i ideologia są wykorzystywane przeciwko prawom kobiet i dziewcząt oraz ogólnie przeciw równouprawnieniu płci; mając na uwadze, że kobiety, dziewczęta i osoby LGBTQIA+ doświadczają przemocy ze względu na płeć i dyskryminacji, które utrudniają im pełne korzystanie z przysługujących im praw człowieka, a dopuszczają się ich podmioty państwowe i niepaństwowe, których działania są uzasadniane względami religijnymi; mając na uwadze, że kobiety wyrażające swoją religię i przekonania ubiorem lub wyglądem fizycznym są częściej ofiarami przemocy i dyskryminacji;

- I. mając na uwadze, że w latach 2021 i 2022⁶ na świecie zginęło łącznie czternaście dziennikarek, co oznacza wzrost w stosunku do liczby podanej dla 2020 r.; mając na uwadze, że chociaż co roku ginie więcej dziennikarzy płci męskiej, to kobiety generalnie doświadczają w większym stopniu nękania w sieci i molestowania seksualnego i są częściej celem tego typu ataków; mając na uwadze, że rekordowa liczba kobiet na całym świecie angażuje się w politykę, ubiegając się o urzędy i głosując; mając na uwadze, że w wielu krajach ten zwiększony udział kobiet w polityce spotyka się z gwałtownym sprzeciwem; mając na uwadze, że przemoc fizyczna, moralna i cyberprzemoc wobec kobiet w polityce stwarza niebezpieczne przeszkody dla udziału kobiet w procesach politycznych; mając na uwadze, że działaczki, obrończynie praw człowieka i przywódczynie społeczne spotykają się z nasilającą się przemocą na całym świecie;
- J. mając na uwadze, że znaczna liczba kobiet służy w ukraińskich siłach zbrojnych, pełniąc zadania bojowe i niebojowe; mając na uwadze, że ponad 22,8 % ukraińskich sił zbrojnych stanowią kobiety; mając na uwadze, że od czasu rosyjskiej napaści na Ukrainę co najmniej 12 mln osób uciekło ze swoich domów, przy czym w większości to kobiety i dzieci; mając na uwadze, że wojny i konflikty zbrojne mają wpływ kobiety, w tym kobiety doświadczające dyskryminacji krzyżowej, w szczególności sposób i pogłębiają istniejące wcześniej nierówności; mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta są szczególnie zagrożone podczas kryzysów humanitarnych i związanych z wysiedleniami, ponieważ nadal w nieproporcjonalnie dużym stopniu są ofiarami dyskryminacji opartej na normach dotyczących płci i przemocy ze względu na płeć oraz są pozbawiane dostępu do opieki zdrowotnej i innych usług; mając na uwadze, że podczas wojny gwałt i przemoc seksualna są stosowane jako broń; mając na uwadze, że masowe przesiedlenia i przepływy uchodźców spowodowane wojnami i konfliktami zbrojnymi prowadzą do gwałtownego wzrostu handlu ludźmi; mając na uwadze, że kobiety i dzieci bez opieki są głównymi ofiarami handlarzy ludźmi, którzy często nadużywają ich trudnej sytuacji;
- K. mając na uwadze, że zmiana klimatu utrudnia korzystanie z praw człowieka i pogłębia istniejące różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn; mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta odczuwają w większym stopniu skutki zmiany klimatu ze względu na ich nierówny w stosunku do mężczyzn dostęp do zasobów, edukacji, władzy politycznej, możliwości zatrudnienia i praw do ziemi oraz ze względu na istniejące normy społeczne i kulturowe, zgodnie z którymi to one są w głównej mierze odpowiedzialne za sprawowanie opieki oraz często za dostarczanie wody, żywności i materiału opałowego; mając na uwadze, że problemy środowiskowe, wynikające ze zmiany klimatu i nasilające się ze względu na tę zmianę, obecnie przyczyniają się do wzrostu przymusowej migracji i wynikającej z tego erozji praw człowieka;
- L. mając na uwadze, że ochrona kobiet i dziewcząt oraz innych bezbronnych osób przed przemocą i dyskryminacją, zwłaszcza w odniesieniu do usług edukacyjnych, informacyjnych i zdrowotnych, w tym zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych, jest szczególnie ważna, aby zapewnić im korzystanie w pełni z przysługujących im praw człowieka; mając na uwadze, że naruszenia zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych, takie jak przymusowa sterylizacja, przymusowa aborcja, przymusowa

⁶ <https://en.unesco.org/themes/safety-journalists/observatory>

ciąża, kryminalizacja aborcji, odmowa lub opóźnianie bezpiecznej aborcji lub opieki poaborcyjnej, nadużycia wobec kobiet i dziewcząt poszukujących informacji, towarów i usług w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz ich złe traktowanie, a także okaleczenia żeńskich narządów płciowych oraz przemoc ginekologiczna i położnicza są formami przemocy ze względu płeć, które, w zależności od okoliczności, mogą stanowić tortury lub okrutne, nieludzkie lub poniżające traktowanie;

- M. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć stanowi poważne naruszenie praw człowieka oraz podważa stabilność społeczną i bezpieczeństwo społeczne, a także ma szkodliwy wpływ na zdrowie publiczne, wykształcenie i możliwości zatrudnienia kobiet oraz na perspektywy dobrobytu i rozwoju dzieci i społeczności;
1. podkreśla, że równouprawnienie płci jest podstawową wartością UE oraz jedną z jej wspólnych i podstawowych zasad; podkreśla znaczenie zapewnienia prawdziwej równości płci wszystkim ludziom na całym świecie; podkreśla rolę równości płci w zapewnianiu równego korzystania z praw podstawowych, a w konsekwencji dostępu do usług, takich jak służba zdrowia, edukacja, godna praca, mieszkalnictwo i opieka; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wysiłki na rzecz propagowania praw kobiet i dziewcząt zyskały większe znaczenie na całym świecie; odnotowuje jednak, że w żadnym kraju na świecie nie osiągnięto jeszcze równouprawnienia płci; wyraża ubolewanie, że ogólny postęp w obszarze praw kobiet znacznie odbiega od zobowiązań państw ONZ zawartych w deklaracji pekińskiej z 1995 r.; ponownie wzywa instytucje i państwa członkowskie UE, by podjęły zobowiązanie na rzecz wspierania feministycznej polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa, uwzględniającej wizję przemian w dążeniu do równości płci, oraz na rzecz zapewnienie pełnej realizacji wszystkich celów i zobowiązań trzeciego unijnego planu działania w sprawie równości płci przez państwa członkowskie, delegatury UE i wszystkie instytucje UE;
 2. podkreśla, że między innymi kobiety LGBTIQ+, migrantki i kobiety będące ofiarami uprzedzeń rasowych oraz kobiety z niepełnosprawnościami i kobiety starsze są narażone na dyskryminację krzyżową; wzywa UE, aby w swoich działaniach wewnętrznych i zewnętrznych uwzględniała tożsamości krzyżowe i formy dyskryminacji krzyżowej oraz by uznała, że kobiety i dziewczęta w całej swojej różnorodności, a także osoby niebinarne, doświadczają nierówności płci w nierównomierny sposób, ponieważ nierówności te są potęgowane innymi formami opresji; wzywa do lepszej ochrony kobiet ze słabszych grup, takich jak kobiety LGBTIQ+, kobiety z niepełnosprawnościami, kobiety będące ofiarami uprzedzeń rasowych, kobiety starsze i kobiety z obszarów wiejskich; wzywa do systematycznego uwzględniania aspektu płci i perspektywy przekrojowej w unijnej polityce zagranicznej, migracyjnej i handlowej oraz polityce dotyczącej bezpieczeństwa, rozszerzenia i rozwoju; wzywa do włączenia konkretnych rozdziałów dotyczących płci do wszystkich przyszłych umów handlowych i inwestycyjnych UE; w związku z tym głęboko ubolewa nad brakiem wymiaru przekrojowego w nowym unijnym pakcie o migracji i azylu;
 3. jest głęboko zaniepokojony wzrostem nierówności płci wynikających z kolejnych kryzysów na całym świecie; z niepokojem odnotowuje podczas kryzysów alarmujący wzrost przemocy warunkowanej płcią na całym świecie; podkreśla, że skutki pandemii COVID-19 nadal pogłębiają istniejące nierówności, wywierają nieproporcjonalnie duży wpływ na życie grup zmarginalizowanych, uniemożliwiają w szczególności dostęp do

aborcji i antykoncepcji, leczenia niepłodności, testów na obecność HIV i zakażeń przenoszonych drogą płciową, badań przesiewowych w kierunku nowotworów układu rozrodczego, edukacji w zakresie seksualności i związków oraz opieki zdrowotnej nad matkami;

4. podkreśla, że kobiety i dziewczęta muszą mieć stały dostęp do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego przez cały czas trwania konfliktów i przesiedleń, w tym możliwość bezpiecznego porodu oraz dostęp do usług planowania rodziny, do legalnej i bezpiecznej aborcji lub terapii klinicznej po gwałcie; apeluje o udostępnienie środków finansowych na świadczenie podstawowych i ratujących życie usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, zgodnie z oenzetowskim minimalnym początkowym pakietem usług;
5. podkreśla, że każdy konflikt, taki jak wojna w Ukrainie, stwarza możliwości dla handlarzy ludźmi, którzy wykorzystują podatność tych osób na zagrożenia; wzywa państwa członkowskie i Komisję do ułatwienia lepszej komunikacji transgranicznej i szkoleń, aby zapewnić skuteczniejsze namierzanie handlarzy ludźmi, którzy traktują granice jako luki prawne do dalszego wykorzystywania swoich ofiar, z których zdecydowana większość to kobiety; apeluje o proaktywną politykę na rzecz zrównoważonych, przejrzystych i dostępnych legalnych dróg migracji; wzywa do prowadzenia skutecznych kampanii informacyjnych, tak by osobom uciekającym przed konfliktami lub niebezpieczeństwem nie groziło, że wpadną w sidła, jakimi są łańcuchy handlu ludźmi; zdecydowanie potępia stosowanie przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć jako narzędzi wojny i podkreśla, że stanowi to zbrodnię wojenną; wyraża głębokie zaniepokojenie rosnącą liczbą doniesień o handlu ludźmi, przemoc seksualnej, wykorzystywaniu, gwałtach i nadużyciach, na które narażone są kobiety i dzieci uciekające z Ukrainy; wzywa do podjęcia zdecydowanych działań w celu położenia kresu przemocy seksualnej jako broni wojennej oraz ukrócenia bezkarności osób winnych tych czynów, a także do uświadamiania na temat szczególnej sytuacji i dyskryminacji, jakiej doświadczają dzieci będące ofiarami wojny;
6. wyraża ubolewanie z powodu znacznego wzrostu liczby osób będących ofiarami współczesnego niewolnictwa; wzywa do przyjęcia w walce z tym przestępstwem podejścia skoncentrowanego na ofiarach i prawach człowieka; podkreśla wymiar płci w handlu ludźmi, gdzie 65 % wszystkich ofiar to kobiety i dziewczęta, a 92 % z nich jest sprzedawanych w celu wykorzystywania seksualnego; wzywa do podjęcia skoordynowanych działań skupiających się na uznaniu ofiar i ich skutecznej reintegracji ze społeczeństwem, ponieważ nierówność ekonomiczna i nierówność płci należą do głównych czynników powodujących wiktymizację;
7. zwraca uwagę na stosowanie gróźb i przemocy wobec dziennikarek lub polityczek, a także kobiet zaangażowanych w obronę praw człowieka; przypomina, że podstawowym obowiązkiem państwa jest zagwarantowanie tym kobietom będącym osobami publicznymi bezpiecznego otoczenia i ochrony przed zagrożeniami i atakami oraz utrzymanie takiego otoczenia i ochrony; wzywa do szybkiego prowadzenia dochodzeń w sprawie zastraszania, gróźb, przemocy i innych nadużyć wobec tych kobiet;
8. podkreśla, że kobiety i dziewczęta należące do mniejszości etnicznych, religijnych i światopoglądowych są jeszcze bardziej narażone na przemoc i dyskryminację ze

względu na płeć; zdecydowanie potępia występującą na całym świecie dyskryminację i przemoc wobec kobiet należących do mniejszości, takich jak kobiety romskie; uważa, że nie należy nigdy ograniczać ani odbierać prawa do edukacji, praw socjalnych i prawa do opieki zdrowotnej; jest głęboko zaniepokojony sytuacją mniejszości ujęgurskiej i potępia wszelkie naruszenia praw człowieka, takie jak arbitralne zatrzymania, tortury, złe traktowanie, w tym przymusowe leczenie, przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć, które mogą stanowić zbrodnie międzynarodowe;

9. wzywa wszystkie państwa przyjmujące i państwa tranzytu, w których przebywają uchodźcy, aby uwzględniały szczególne potrzeby kobiet i dziewcząt oraz dopilnowały, żeby w społecznościach natychmiast zapewniano usługi oraz procedury postępowania i mechanizmy składania skarg w językach i formatach dostępnych dla wszystkich grup; apeluje o stały dostęp do podstawowych i ratujących życie usług zdrowotnych w Ukrainie, a także o zagwarantowanie dostępu do usług w zakresie zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych, w szczególności antykoncepcji postkoitalnej lub opieki aborcyjnej dla osób, które doświadczyły gwałtu; zachęca do szybkiej integracji w krajach przyjmujących kobiety i dzieci uciekających przed wojną w Ukrainie lub konfliktami zbrojnymi; przypomina o trudnej sytuacji osób transpłciowych uciekających przed wojną i konfliktami zbrojnymi oraz przeszkodach, jakie napotykają; podkreśla, że osobom transpłciowym, których dokumenty tożsamości nie odpowiadają ich własnej tożsamości, należy zezwolić na przekraczanie granic oraz przejście przez wewnętrzne punkty kontrolne i nie można ich wykluczać ze środków ochrony ludności; podkreśla, że uchodźcy transpłciowi mają utrudniony dostęp do terapii hormonalnych; podkreśla, że takie terapie i inne specjalne leki dla osób transpłciowych i interseksualnych są klasyfikowane przez Światową Organizację Zdrowia jako niezbędne, a zatem powinny być włączone do pakietów pomocy humanitarnej;
10. podkreśla, że obecność i wkład kobiet są szczególnie ważne w czasach kryzysu; przypomina o zaangażowaniu UE na rzecz równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet oraz o konieczności równej reprezentacji kobiet i mężczyzn na stanowiskach kierowniczych i decyzyjnych;
11. uznaje odwagę i siłę ukraińskich kobiet-żołnierek, które licznie bronią swojego kraju, oraz wszystkich ukraińskich kobiet udzielających wsparcia i pomocy na miejscu, a także tych, które zdecydowały się uciec z kraju, aby chronić swoje rodziny; wzywa UE, by zapewniła włączenie perspektywy płci do działań podejmowanych w odpowiedzi na niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, poprzez zwiększenie roli kobiet w operacjach pomocy humanitarnej oraz w odbudowie po zakończeniu konfliktu, wymiarze sprawiedliwości okresu przejściowego i propagowaniu praw człowieka; apeluje, by pociągnąć Rosję do odpowiedzialności za wszelkie naruszenia praw człowieka wobec kobiet i dziewcząt, w tym m.in. za wszystkie przypadki przemocy seksualnej i gwałtów; wzywa do podjęcia zdecydowanych działań, aby położyć kres stosowaniu przemocy seksualnej jako narzędzia wojny, chronić ofiary i nieść im pomoc oraz zapewnić im większy dostęp do wymiaru sprawiedliwości; przypomina rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1820 (z 2008 r.), w której stwierdzono, że gwałty i inne formy przemocy seksualnej stanowią zbrodnie przeciwko ludzkości lub zbrodnie wojenne;
12. ubolewa nad wrogim reżimem talibów w Afganistanie oraz ciągłym prześladowaniem

kobiet i dziewcząt w wielu krajach na świecie; podkreśla, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy liczba przypadków łamania praw człowieka wobec kobiet i dziewcząt w Afganistanie nieproporcjonalnie wzrosła pomimo wstępnych obietnic dotyczących zagwarantowania kobietom i dziewczętom prawa do pracy i edukacji; przypomina o szczególnym znaczeniu edukacji dziewcząt w następstwie przejścia Afganistanu przez talibów; potępia fakt, że talibowie systematycznie wykluczają kobiety i dziewczęta z życia publicznego oraz udziału w życiu politycznym; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE przywróciła minimalną obecność w Kabulu, w związku z czym zapewnia dostarczanie pomocy i nadaje priorytet bezpośredniemu zaangażowaniu w sprawy ludności afgańskiej, w tym poprzez Forum Afgańskich Liderów Politycznych, którego celem jest zapewnienie afgańskim kobietom głosu na forach międzynarodowych;

13. jest głęboko zaniepokojony i zasmucony śmiercią Mahsy Amini, zmarłej 16 września 2022 r. po tym, jak została pobita przez policję ds. moralności, najwyraźniej za to, że miała luźny hidżab; apeluje o szybkie, bezstronne i skuteczne dochodzenie prowadzone przez niezależny właściwy organ; jest zaniepokojony represyjną reakcją i wykorzystaniem władzy przez rząd Iranu wobec osób, które manifestują na rzecz praw kobiet i równości; ubolewa nad ciągłymi atakami na kobiety, w tym nad przypadkiem sportswomenki Elnaz Rekabi, która zaginęła po niedawnym udziale w zawodach wspinaczki sportowej; wzywa wszystkie organy krajowe, by zaprzęstały atakowania, nękania i zatrzymywania kobiet, które nie przestrzegają zasad noszenia hidżabu; solidaryzuje się z demonstrantami w Iranie; potwierdza prawo kobiet na całym świecie do samostanowienia o własnym ciele i do wolności słowa, w tym prawo do wyboru stroju bez ingerencji państwa, przymusu i strachu przed przemocą;
14. potępia fakt, że przemoc ze względu na płeć jest jedną z najpowszechniejszych form przemocy na świecie; zwraca uwagę, że przemoc ze względu na płeć jest formą dyskryminacji i pogwałceniem praw podstawowych, a także wynikiem stereotypów płciowych oraz nierówności strukturalnych i instytucjonalnych; podkreśla, że we wszystkich strategiach politycznych i środkach, które mają na celu zwalczanie przemocy ze względu na płeć, ważne jest stosowanie podejścia uwzględniającego aspekt płci, przekrojowego i skoncentrowanego na ofiarach; podkreśla potrzebę zwalczania dyskryminacji kobiet i szkodliwych stereotypów od wczesnego dzieciństwa, ponieważ są one jednym z głównych czynników napędzających przemoc motywowaną płcią; zdecydowanie potępia wszelkie formy przemocy ze względu na płeć, przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej i ekonomicznej, w tym przemoc domową, wykorzystywanie seksualne, molestowanie, nękanie, mobbing, handel ludźmi, małżeństwa dzieci i przymusowe małżeństwa, przymusową sterylizację, przymusową aborcję, kobietobójstwo i okaleczanie żeńskich narządów płciowych, a także przemoc i zabójstwa w imię honoru, gwałt jako narzędzie dominacji i wojny oraz cyberprzemoc; podkreśla, że wszystkie te formy przemocy stanowią poważne pogwałcenie praw człowieka i godności; jest głęboko zaniepokojony narastającym zjawiskiem kobietobójstwa w Europie i na całym świecie; wzywa UE i podmioty globalne do podjęcia ukierunkowanych działań w tym zakresie; z zadowoleniem przyjmuje i popiera wysiłki i inwestycje UE, podejmowane wraz z jej partnerami międzynarodowymi w celu wyeliminowania wszelkich form przemocy ze względu na płeć;
15. podkreśla, że szkodliwe skutki zmiany klimatu i degradacji ekosystemów ponoszą w nieproporcjonalnie dużym stopniu osoby ubogie, zwłaszcza kobiety w całej ich

różnorodności i młodzież, a także ludność rdzenna i inne społeczności zależne od zasobów naturalnych lub ubogie; wzywa także UE do zaangażowania się w postępowe podejścia do kwestii płci, aby wprowadzić zmiany zarówno w działaniach wewnętrznych, jak i zewnętrznych; wzywa UE i wszystkie podmioty globalne do reagowania z uwzględnieniem aspektu płci – w tym perspektywy przekrojowej – na kryzysy, zwłaszcza bieżące kryzysy energetyczny i w dziedzinie klimatu, oraz do zadbania o to, by w tym celu stosowano ukierunkowane fundusze i środki, a także do zagwarantowania równego udziału kobiet w całej ich różnorodności w organach decyzyjnych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym; zwraca uwagę na niszczycielskie powodzie na całym świecie, w tym powodzie, które niedawno nawiedziły Pakistan, w wyniku czego prawie 8 mln osób zostało przesiedlonych, a ponad tysiąc osób straciło życie; podkreśla także zwiększony wpływ tych powodzi na kobiety ze względu na istniejące różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn; odnotowuje z zaniepokojeniem, że kobiety są 14 razy bardziej narażone na śmierć w przypadku klęski żywiołowej;

16. podkreśla, że konwencja stambulska jest najbardziej kompleksowym instrumentem w Europie służącym zwalczaniu konkretnych form przemocy ze względu na płeć; wzywa wszystkie pozostałe państwa członkowskie do pełnej ratyfikacji konwencji stambulskiej, stanowiącej kluczowy instrument budowania Europy, która sprzeciwia się wszelkim formom przemocy ze względu na płeć i zwalcza ją, a także oferuje mechanizmy prewencyjne w celu zmniejszenia liczby przyszłych ofiar; wzywa Radę, by niezwłocznie zakończyła proces przystąpienia UE do konwencji stambulskiej; zachęca państwa spoza UE do ratyfikowania konwencji stambulskiej, poprawy praw kobiet i stanowczej walki z wszelkimi formami przemocy ze względu na płeć; wzywa UE i Radę Europy, by nadal zachęcały państwa do przystąpienia do konwencji w celu wspólnego zwalczania i eliminowania przemocy ze względu na płeć; potępia podejmowane w niektórych państwach próby wycofania środków podjętych już w celu wdrożenia konwencji stambulskiej i zwalczania przemocy wobec kobiet; jest zaniepokojony wycofaniem się Turcji z konwencji; wzywa Radę i Komisję, by zapewniły pełne włączenie konwencji do przyszłej dyrektywy UE w sprawie walki z przemocą ze względu na płeć; wzywa do uznania przemocy ze względu na płeć za nową dziedzinę przestępczości wymienioną w art. 83 ust. 1 TFUE; podkreśla potrzebę zapewnienia ofiarom skutecznych odszkodowań i odpowiednich przepisów prawnych; wzywa do stosowania konwencji jako normy minimalnej w odniesieniu do eliminacji przemocy ze względu na płeć na całym świecie;
17. potępia działania ruchów, reżimów i religii antygenderowych i skierowanych przeciwko kobietom, systematycznie naruszających prawa kobiet i osób LGBTIQ+; wzywa UE i podmioty globalne do odrzucenia wszelkich dalszych prób zaprzepaszczenia osiągnięć w zakresie praw kobiet, ich równości, prawa do samostanowienia i pełnej kontroli kobiet nad własnymi ciałami; wyraża zaniepokojenie, że ruchy antygenderowe w UE są w dużym stopniu finansowane przez podmioty zagraniczne; wzywa do starannej analizy tej kwestii i dopilnowania, by pieniądze europejskie, a także darowizny zagraniczne nie były przeznaczane na finansowanie organizacji działających przeciwko równości i próbujących ograniczyć prawa innych osób; ubolewa w związku z regresem w dziedzinie zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych i wzywa wspólnotę międzynarodową do ponownego wsparcia zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych, w tym dostępu do bezpiecznej i legalnej aborcji, odpowiedniej do wieku i

opartej na badaniach kompleksowej edukacji seksualnej, kompleksowej opieki w zakresie planowania rodziny, w tym antykoncepcji i bezstronnych informacji, oraz opieki przedporodowej, porodowej i poporodowej zarówno w Unii Europejskiej, jak i poza nią; wzywa Komisję i państwa członkowskie do spójnego wdrażania strategii na rzecz równouprawnienia płci zarówno w UE, jak i poza nią, oraz do podjęcia skutecznych, konkretnych działań w celu zapobieżenia regresowi w obszarze praw kobiet i równouprawnienia płci;

18. wzywa podmioty globalne do uwzględnienia zwiększonego ryzyka i konkretnych wyzwań stojących przed osobami LGBTIQ+, które są szczególnie narażone na dyskryminację i przemoc i często są ich ofiarami, oraz do zapobiegania aktom przemocy i przestępstwom z nienawiści wobec tych osób, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i karania za nie; docenia, że uznano potrzebę ochrony praw osób LGBTIQ+ w trzecim planie działania w sprawie równości płci; wzywa do wdrożenia wytycznych UE w celu promowania i ochrony korzystania ze wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, osobom biseksualnym, transpłciowym i interseksualnym (LGBTI); wzywa UE i państwa członkowskie, by podjęły większe starania w celu zwalczania przemocy wobec osób LGBTIQ+ oraz ich dyskryminacji i stygmatyzacji; wzywa podmioty globalne do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu zagwarantowania, że tożsamość płciowa lub orientacja seksualna w żadnym wypadku nie będą podstawą sankcji karnych;
19. potępia wszelkie formy przemocy wobec osób LGBTIQ+, osób płciowo nienormatywnych, w tym stygmatyzację, arbitralne zatrzymania, tortury – zarówno fizyczne, jak i psychiczne – prześladowania i zabójstwa oraz podżeganie do przemocy wobec nich; wzywa do poszanowania prawa wszystkich ludzi do stanowienia o własnym ciele, w szczególności poprzez zakazanie okaleczania narządów płciowych, tzw. terapii konwersyjnej oraz przymusowej sterylizacji osób transseksualnych jako warunku koniecznego do uzyskania prawnego uznania płci; ponownie podkreśla, że przepisy dotyczące uznania płci powinny być przyjmowane zgodnie z międzynarodowymi standardami praw człowieka, a zatem uznanie płci powinno być dostępne, przystępne cenowo i administracyjnie, szybkie i oparte na samookreśleniu; ubolewa, że osoby transpłciowe i płciowo nienormatywne nadal doświadczają dyskryminacji i trudności z prawnym uznawaniem płci; wzywa do zniesienia wciąż rozpowszechnionej szkodliwej praktyki sterylizacji jako warunku prawnego uznania płci;
20. wzywa UE i państwa członkowskie, by promowały równość płci oraz zdrowie i prawa seksualne i reprodukcyjne w działaniach zewnętrznych i wewnętrznych, w tym na forach wielostronnych i dwustronnych; jest głęboko zaniepokojony globalnym regresem w zakresie równouprawnienia płci oraz zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych, w tym w UE; zdecydowanie potępia decyzję Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych o odwołaniu wyroku w sprawie *Roe przeciwko Wade*, decyzję polskiego Trybunału Konstytucyjnego z października 2020 r. oraz niedawną drakońską decyzję węgierskiego rządu o zmuszeniu osób chcących dokonać aborcji do słuchania bicia serca płodu; wzywa do ich natychmiastowego odwołania; potępia inne ciągłe próby stygmatyzacji i ograniczenia dostępu do opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; potępia wszelkie groźby, ataki i kary wobec działaczy pomagających kobietom w dostępie do antykoncepcji lub aborcji; podkreśla, że należy dać przykład do

naśladowania poprzez wpisanie zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, i podkreśla potrzebę wspierania na całym świecie organizacji społeczeństwa obywatelskiego promujących równouprawnienie płci i sprawiedliwość reprodukcyjną;

21. apeluje, aby zdrowie i prawa seksualne i reprodukcyjne stały się integralną częścią promowania praw człowieka przez UE na świecie; wzywa do zapewnienia powszechnego dostępu do usług w zakresie zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych, a w szczególności do przystępności cenowej i dostępności ośrodków zdrowia specjalizujących się w tych usługach obejmujących kompleksowe planowanie rodziny, antykoncepcję i rzetelne informowanie, opiekę przedporodową, porodową i poporodową, a także opiekę nad zakażonymi wirusem HIV i dostęp do dostosowanej do wieku, opartej na badaniach kompleksowej edukacji seksualnej, zarówno w UE, jak i poza nią; potwierdza, że odmowa wysokiej jakości i przystępnych cenowo kompleksowych usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz związanych z nimi praw jest formą przemocy uwarunkowanej płcią; podkreśla, że osoby działające na rzecz praw kobiet spotykają się z prześladowaniem i brutalnymi groźbami za swoje działania, zwłaszcza na platformach mediów społecznościowych; podkreśla, że należy wspierać organizacje społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacje broniące praw kobiet, zaangażowane w propagowanie zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych – zwłaszcza w społecznościach marginalizowanych – których praca jest nadal zagrożona ze względu na kurczącą się przestrzeń dla społeczeństwa obywatelskiego;
22. ubolewa, że obrońcy praw człowieka nadal są przedmiotem nasilonych ataków, w tym prześladowań sądowych, kampanii oszczerstw i przestępstw z nienawiści; wzywa przywódców UE do promowania i zapewnienia poszanowania praw obrońców praw człowieka, w szczególności obrońców praw kobiet i osób LGBTIQ+, oraz do chronienia ich przed atakami i groźbami ze strony podmiotów państwowych i niepaństwowych; wzywa do przyjęcia i wdrożenia przepisów chroniących przed strategicznymi powództwami zmierzającym do stłumienia debaty publicznej (SLAPP), a także do skutecznego ścigania zachowań dyskryminacyjnych oraz do zerowej tolerancji dla mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści; podkreśla swoje apele do UE, by uwzględniła zagrożenia, potrzeby i wyzwania uwarunkowane płcią, których doświadczają obrońcy praw człowieka przysługujących kobietom, oraz wzywa instytucje UE, by zagwarantowały im dostęp do specjalnych mechanizmów ochrony, a także zapewniły wsparcie polityczne oraz większe bezpośrednie wsparcie finansowe; potępia wszelkie groźby, ataki i kary wobec działaczy pomagających kobietom w dostępie do aborcji lub antykoncepcji; podkreśla potrzebę wspierania organizacji społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanych w promowanie równości płci, a zwłaszcza sprawiedliwości reprodukcyjnej;
23. podkreśla potrzebę zwalczania dyskryminacji kobiet i szkodliwych stereotypów od wczesnego dzieciństwa za pomocą edukacji o wysokiej jakości; podkreśla, że dostęp do edukacji jest ważny dla uzyskania umiejętności, godnej pracy i przyszłych miejsc pracy, a także dla przełamania stereotypów i uprzedzeń dotyczących płci, w tym w dziedzinach postrzeganych jako typowo męskie; przypomina, że równe szanse w dostępie do dziedzin nauki i technologii są warunkiem wstępnym zapewnienia kobietom i dziewczętom możliwości pełnego korzystania z przysługujących im praw człowieka;

apeluje o promowanie i zachęcanie do uczenia się nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki od najmłodszych lat, aby zagwarantować, że dziewczęta i kobiety nie znajdą się w niesprawiedliwej niekorzystnej sytuacji przy późniejszym poszukiwaniu zatrudnienia w sektorach naukowych i technicznych; wzywa ogólniej UE do promowania równych szans dostępu do edukacji na całym świecie; zdecydowanie wzywa UE, by między innymi za pośrednictwem Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych przeciwdziałała bulwersującemu odmawianiu dziewczętom edukacji, co stanowi naruszenie praw człowieka przysługujących dzieciom;

24. podkreśla, że zdrowie psychiczne stanowi integralną część prawa do zdrowia i dobrego samopoczucia oraz że problemy związane ze zdrowiem psychicznym wpływają w różny sposób na mężczyzn i kobiety; podkreśla, że ważne jest przyjęcie podejścia uwzględniającego aspekt płci w badaniach i leczeniu chorób psychicznych, a także ogólne uwzględnianie kwestii zdrowia psychicznego oraz skuteczne strategie komunikacyjne ukierunkowane na zwalczanie stereotypów płciowych dotyczących zdrowia psychicznego; wzywa do gromadzenia i analizowania danych segregowanych według kryterium płci w sektorze opieki zdrowotnej w celu zniwelowania różnic w jakości leczenia proponowanego mężczyznom i kobietom, przy jednoczesnym poszanowaniu kluczowych zasad prawodawstwa UE w zakresie ochrony danych i praw podstawowych oraz przestrzeganiu przepisów krajowych; przypomina, że późna diagnoza, nieodpowiednie leczenie i fakt, że kobiety nie uczestniczą w badaniach, to powszechne problemy związane z dostępem kobiet do wysokiej jakości opieki zdrowotnej.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	25.10.2022
Wynik głosowania końcowego	+ : 28 - : 2 0 : 3
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Viliija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Frances Fitzgerald, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Andželika Anna Mozdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Gwendoline Delbos-Corfield, Lena Düpont, Pierrette Herzberger-Fofana, Aušra Maldeikienė, Kira Marie Peter-Hansen, Susana Solís Pérez
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Jakop G. Dalunde, Martin Hojsik, Johan Nissinen

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

28	+
ECR	Johan Nissinen
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
RENEW	Martin Hojsík, Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
THE LEFT	Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Jakop G. Dalunde, Gwendoline Delbos-Corfield, Pierrette Herzberger-Fofana, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek

2	-
ECR	Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson

3	0
ECR	Andżelika Anna Moźdzanowska
ID	Simona Baldassarre, Annika Bruna

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się